

TOPRAK

Aylık FİKİR-ÜLKÜ - SANAT Dergisi

Prof. Dr. Cezmi Türk, Yılanlıoğlu,
Dr. M. Şerif Korkut, Nejdet Sançar
V. S. V. B.

**Babıalide Sovyet Rusya'ya hayran
kimse sadece Suat Derviş değildir.
Hükümet mücade etsin irili ufaklı ga-
zete ve dergilerimizin beslediği bol-
şevik hayranlarını birer birer
s a y a l ı m .**

Sayı: 23-24

1 Kasım 1956

25 kr.

BİZE GELEN ESERLER:

İNSAN PAZARI : Son günlerin en takdire değer şiir kitabı, Türk Sanatı yayınlarından, şairi Fikret Baha Berke. Fıatı 1 liradır.

OĞUZLAMA : Basri Goculun 10274 mısralık destanından bir kısım — Hazırlayan : Polat Karacaoğlu — Fıatı 50 kr. tur.

ATATÜRK şiirler antolojisi
Hazırlayan : Hüseyin Karahan
Fıatı 1 lira - Müracaat : P.K 20 - Fatih - İst.

ZİYA GÖKALP üzerine notlar : Türk Sosyoloji Cemiyeti yayınları, Hazırlayan : Cavit Orhan Tütengil - Fıatı 1 liradır.

ALTIN ANAHTARLAR : Kırk Hadisi havi — Samih Kütüphanesi yayınları. Hazırlayan : M. Sait Çekmegil. Fıatı 1 liradır.

CEHENNEM MEYVASI : Adana Erkek Lisesi Edebiyat Öğretmeni M. Kaya Bilgeğilin çok sevilen eseri.

İkinci defa basılıyor. Birkaç güne kadar satışa çıkarılacaktır. Şimdiden tavsiye ederiz.

ÖZÜR : 25 Ağustosta şahsî işlerim için Adanaya gitmek mecburiyeti olduğundan 23 üncü sayımız maalesef neşredilememiştir.

okuyucularımızın hoş karşılamalarını diler, dergimizin bundan böyle de daha azimli ve kararlı olarak neşriyatına devam edeceğini hatırlatırız.

S a h i b i v e
Bu sayıda neşriyatı
tillen idare eden:
Darendelloğlu
İLHAN EGEMEN
Posta Kutusu : 15
Büyükt — İstanbul
İdarehane : Sethani Kat 1 Nu. 1
Bayazıt-İstanbul
Bayazıt Matbaası

I - II - 1956

★
Gönderilen yazı ve şiirler
basılsın, basılmayın lade
edilmez.

★
Tesis tarihi: 20 Temmuz 1945

★
Abone:
Senelik 300. kurustur.

Neler Okusunlar?.

Prof. Dr. Beami Türk

İlk okullarda bol bol KOVBOY dergileri okuyorlar. Her gün yeni uydurma maceraların çubukları çıkıyor. İnsani, İslami ve Milli olan ne var ?.. bu dergilerde... ve sonra maçlar ve kulüpler

ANAYASA ile mecburi tutulmuş, devlet hizmetleri arasına alınmış olan İLK TEDRİSAT'ın okul kitaplarını bir inceleyiniz. Siyasete ve partizanlığa kadar giden yazılar var bu kitaplarda. Fakat insan ve Türk olarak bu körpe dimağlara çekirdekten yetiştirme FİLİZLENECEK ne veriliyor?..

İnsanlık âlemi ODUN, KÖMÜR, PETROL devirlerini aştı. ELEKTRİK enerjisini bile geride bıraktı. ATOM'a ve İZOTOPLAR'a ulaştı Bu ilk okul kitapları bu mevzular üzerinde plânlı, programlı ve üniteli bilgiler fikirler vermiyor Telkinler bile yapmıyor.

Sanki bütün bu kitapları edebiyatçı amatörler yazıyor. Büyük mesele ve mevzuları körpe dimağlara temelinden yerleştirecek konular yerine; çabuk ve kolayca kaleme alındıkları ilk bakışta anlaşılabilir basit ve eksik denemeler. Onları dergiler mi tamamlayacak.

Kafa doyurucu, soruşturucu, araştırmacı, ve öğretici şeyler bulamıyan ÇOCUK ne yapsın.

Heyecan ve hareket tahrikleri yapan kovboy, macera

ve maç yazıları veriliyor ona, o da onları okuyor. Daha ilk okul çağında iken de başka şeyler; öğretici, duyurucu, düşündürücü, güzel ve iyi şeyler bulunabileceğini bilmiyor. Kafası dünya ve memleket bilgisine ve kültürüne karşı kör kalıyor.

Eve giren gazetelerde de aynı şeyler var. Üstelik bol bol çıplak kadın resimi ve yıldızlar. İnanınız en küçükler dahi bunların çoğunu okuyor ve onlardan başka bir şey okuma zevkini, ihtiyacını ve itiyadını kaybediyor.

Doğru dürüst yiyecekler yerine, abur cubura alıştırmış oburlar gibi oluyorlar. Ondan sonraki yaşlarda da ancak polis romanları ve cinsî hikâyeler, yahut solak argolarla doldurulmuş hezeyanlar !..

Hayır, hayır, okumuyorlar değil, içinde kan ve kadeh olanı okuyorlar. Çünkü ilk yaşlardan ancak ona alıştırılıyorlar.

ALLAHDAN bir millî kahramanlık ananesi var da arada onları da okuyorlar.

Fikir, ilim ve idare adamları olarak Türkiye Maarifinin maddî ve manevî mes'uliyetlerini taşıyan insanların KIRK YILDIR ihmal ettikleri çok şeyler var. Bu yolda iki nesil geldi geçti.

Hâlâ ne bekliyorlar? .. Anlamıyorum.

Cezmi TÜRK

MİLLÎ HİKÂYELER ANTOLOJİSİ :

Arkadaşımız Sefercioğlu Necmeddin; hazırlamak kararında olduğu «*Millî Hikâyeler Antolojisi*» için, hikâye yazan ülküdaşlarımızdan, millî konuları ele alan ve Türk kahramanlık, zekâ, seciye ve karakterini işleyen en az 3 hikâyeleri ile kısa hal tercümelerini aşağıdaki adresine göndermelerini rica etmektedir.

Gönderilecek hikâyelerin hiç bir yerde yayımlanmamış olması şayanı arzudur.

Adres : Sefercioğlu Necmeddin — P. K. 288 - Ankara

*Tanınmış Türkçülerimizden YILANLIOĞLU
Hazırlamakta olduğu (Toprağının Ünlüleri) başlıklı
Şiirlerini dergimizde neşretmeyi uygun bulmuştur.
Kendilerine aleni teşekkürlerimizi bildiririz.*

Toprağının Ünlüleri : 1

A Y Ş E M

Kına olsam ak eline yakılsam,
Canım Ayşem, gelin Ayşem, gül Ayşem.
Altın kemer olsam bele takılsam,
Canım Ayşem, gelin Ayşem, bal Ayşem
Oldun bu toprakta dillere destan,
Koçyiğit'e yavuklusun her zaman,
Sürmeli gözünü gösterme aman!..
Hakkında söz eder sonra el Ayşem.
Turnalar havada sağılır geçer,
Bulutlar güneşten dağılır geçer,
Aşıklar bastığın yerlere geçer,
Gezip tozma sakın, evde kal Ayşem.
Bürüncük şalını sarma beline,
Sırçalı destini alma eline,
Düşer hep yiğitler sonra yoluna,
Oluk'un başından çabuk gel Ayşem.
Burçak tarlasında yolma yolarken,
Alak'ın (1) altında bostan sularken,
Ak yazma başında namaz kılarken,
Tanrı'nın en temiz kulu ol Ayşem.
Oyalı yemenin oyası gülden,
Sırmalı bindallın, altınlı telden.
Al dallı şalvarın dökülmüş belden.
Görenleri sevdalara sal Ayşem.
Toprağın Ayşesisin ay gibi,
Gözün zümrüt kirpiklerin yay gibi,
Kırkında vuruldum sana toy gibi,
Şehit pınarında beni bul Ayşem.
Ünün için türkü, mâni yazılmış,
Nice gözler ağlamaktan süzülmüş,
Yola düşüp diyar diyar gezilmiş.
Sende benim gibi ağla sol Ayşem.
«YILANLIOĞLU» ne yazarsın boşuna,
Sen aşıksın, toprağına, taşına,
Hep gençler vurulmuş Ayşem kaşına,
Bize kulak asma dengin bil Ayşem.

YILANLIOĞLU İsmail Hakkı

(1) Kavun-karpuz tarlasında yapılan muvakkat yazlık oda.

Bu klîşe Babiâlide basılan bir kitabın başlığıdır. Okuyucularımız Türkiyede böyle rezil bir kitabın çıkabileceğine eminizki ihtimal vermiyeceklerdir. Tekrar ediyoruz hükümet müsaade etsin Babiâlide beslenmekte olan diğer Sovyet hayranlarını birer birer sayalım. Bu kitabın iç sayfasının başlangıcı aynen [Niçin SOVYETLER BİRLİĞİNİN HAYRANİYİM] dir.

BABIALI KOMÜNİSTLERİ

Babialide Sovyet Rusya'ya hayran kimse sadece Suat Derviş değildir. Hükümet müsaade etsin irili ufaklı gazete ve dergilerimizin beslediği bolşevik hayranlarını birer birer sayalım.

Bizde ve dünyada Bolşevik hayranı olan gafiller ve vatansızlar, Polonya ve Macaristanda hürriyet için başkaldıran insanları haşarat öldürür gibi tank kurşunları önünde yok edilmelerinin vahşet ve dehşeti karşısında acaba bir zerre irkilebilecekler mi?

Bu sorunun tereddütsüz karşılığı HAYIR'dır
Avrupada başlayan bu ölüm kasırgası, yıllardan beri Türk dünyasında devam etmiş, halâ da etmekte.

Buna rağmen bizdeki vatansızlar durmadan ve dinlenmeden onlar hesabına çalışmaktan, onların davalarını benimsemekten geri kalmadılar.

Şu Avrupa galeyanı, bizdeki gafil ve kızıkların zaman zaman nasıl çalıştıklarını, neler neşrettiklerini okuyucularımıza göstermek için yeni ve başka bir vesile oldu. Bu münasebetle, daha sonralara bırakmak istediğimiz vesikalardan ilkinin bu sayımızda veriyoruz. Ümit ederiz ki kitabın kapağını görenler artık içindeki hain satırları pek merak etmiyeceklerdir.

Babialide Sovyet Rusya'ya hayran sadece Suat Derviş değildir. Hükümet müsaade etsin büyük gazetelerimizin beslediği Bolşevik hayranlarını birer birer sayalım.

DERTLERİM

Benim dertlerim, duman duman tüter
Memleketimin bacalarında.
Türkü olur kızların dillerinde,
Testilerin nakışlarında çeşme başlarında söylenir...

Benim dertlerim iplik iplik uzanır
Memleketimin yollarında
Kırbaç our delikanlıların ellerinde
Yağız atlara çalınır...

Benim dertlerim dilim dilim çatlar
Memleketimin topraklarında.
Suya hasret dudaklarda
Yağmur duası olur...

Benim dertlerim inim inim inler
Memleketimin hastalarında
Hastaların başucunda,
Çaresizlik diye parçalanır...

Benim dertlerim damla damla yaş olur
Gözlerimde, gözlerinizde,
Duyarım, duyuramam.
Dertlerim bana sırdaş olur...

Oktay GÜNER

Bağdat Sineği

Dr. M. Şerif Korkut

(Balı sende varsa sineği Bağdattan gelir.)

Bir sevenimin yaşı 70-80 i buldu şimdi... Emekli de... Ben Ankaraya hemen yeni gelmiş sayılırdım. Eskiden Komutanımdı. Nekadar çok dostu, nekadar elini, eteğini öpeni vardı. Nekadar da çok ömrü afiyetine dua edenler oluyordu. (Ballı babaya ziyaret çok oluyor. Şerif, aldırma yavrum) derdi. Bilhassa kendisini, o zamanki maiyet mevkiime, ve halime bakmadan fikir çarpışmalarımızla kırıldıktan, fırtınalar sükûnet bulduktan sonraki yakınlığımızda aramızda bu çeşit konuşmalar olurdu. Ben o zamanlar yek at, yek mizrak idim. Hislerimle, duygularımla yurt ve milletime bağlı 20-25 lik bir gençdim. Bir şey isteyen insan değildim. Zaten o zaman bir şey isteyip ne yapacaktım. Benim gibi karakteri bir şey istemeye müsait olmayan bilhassa ve şahsî yarınımı düşünmeyen tipler arasında bulunuyordum. Fakat ne Tilkiler vardı. Yarını düşünüyorlar ve yarınki hallerini sağlama bağıyorlardı.

El, etek öpenlere o zaman bu eski dostum, büyüğüm, işte benim vasıfta bir adamın şunsuz, bunsuz bir insanın kendini millete, yurda hazır kurban sayan bir gencin, böyle birisinin karşısında bulunduğu inandığından yavrum bugün ballı baba çok yoruldu, Bağdat sinekleri çok rahatsız ettiler beni... Gel seninle şöyle bir at gezintisi yapalım derdi. Ballı babanın etrafındaki Bağdat sineklerinin birisi Trablus cinsi, diğeri Kafkas nevi idi. Her ikisi de hem dillerile, hem işlerle lâzımdılar da ballı babaya...

İstiklâl savaşı sona erdi. Ben de askerlikten ve bu yüzden ballı babadan ayrıldım, türlü Bağdat sineklerinin nerelere gittiklerini bilmiyordum. Ortalık sükûnet bulmuş ve herkesde çadırdan kara dama dönüş hali belirmiti. Benim bütün servetim bir Arap atımdı. O da hastalandı beni terketti. Hekimlikte ihtisas işi o günlerde duyulmaya başladı. Ben de sanki tahsilim yarı kalmış diye bu isteğe yamıldım.

Hayatımın tekâmülünde bir teviye talebe gibi çalışmaklığım icabettiğini anlıyordum. İç ve dış ülkelerde ihtisasa verdim kendimi.

İşte bu uzun ömür yolculuğunda daha çok Bağdat

Davamı 22 de

UNUTTUĞUMUZ İNSANLAR

Şimdi sizi düşünüyorum Kafkas Türkleri!
Aldığım nefeste siz varsınız.
Perişan ve garip duygular içindeyim
Hâlimi anlarsınız...

Ben Ağrı dağlar ının eteğinde doğdum
Ağrı dağlarının eteğinde öleceğim...
Ağrı dağlarından, Kafkas dağlarına
Duyulmamış ağıtlar söyleyeceğim...

Bir kartal uçurdum Kafkas dağları üstüne
Gagasında bayrak taşıyan bir kuş...
Size varamadan Kafkas Türkleri
Kartalım geldi ki vurulmuş...

Dediki : dağa, taş, cümle yolların ağzına
Kızıl cellatlar konmuş...
Esir ırkdaşlarının kanlı akan gözyaşları
Mendiller içinde donmuş...

Ve sonra, can verdi garip kuş...
Kartalla beraber ölemedim
O gün, bu gündür gülemedim.
Acılarınızı paylaşmak için ortasından

Tutupta bölemedim...
İşte o gün bugündür Kafkas Türkleri !
Gayri bitmez, tükenmez acılar içindeyim.
Kıbrıstayım, Koredeyim, Çindeyim.

İşte o gün bugündür sizinleyim...
Size yan gözle bakanların
Mezarı kazılmadı
Kızıl cellatlar elinde kaldınız nâçar,
Destanınız yazılmadı.

YARINDAN SESLER

Ne bir yâre yakarış,
Ne de hayâl sesi bu!..
Asya'yı karış karış,
İnleten nal sesi bu!...

Ufuklarda kanatlı
Durmuyup uçan atlı,
TURAN'dan tatlı tatlı
Eserken yel sesi bu!...

Dün solunda, sağında,
Yarın Türk'ün ağında;
Moskofun kulağında
Haddini bil sesi bu!...

Derttir bu başa gelen,
Nerde bu dertten bilen,
Kafkaslardan yükselen,
«Sevgilim gel» sesi bu!...

Eğil Bekâr'ım eğil,
Savaş var cepheni bil,
Öyle ya keman değil,
TURAN'dan nal sesi bu!...

İsmail BEKÂR

Ben çilesi çekilmemiş bir Türkmen
Ben her sabah ciğerine kurşun yiyen bir yetim
Çaresizlikler içinde sizi düşünüyorum
Ey esir insanlar diyarında benim esir milletim

Ve ey Kafkas dağları ardında bayraksız memleketim
Sapına kadar MÜSLÜMAN, sapına kadar Türk diyar !
Dedemin gençliğinde at oynattığı topraklar!..
Size yazılan şiirler erkekçe yazılmalı
Sizi candan sevmiyeni, istemiyeni
Kurşunlamalı...

Yavuz Bülent BAKİLER

Anayurtta Unutulan

Yazan : N E J D

Dün olduğu gibi bugün de yeryüzünün geniş bir sahasında yaşayan Türklerin büyük bir parçası, acı ve hazine bir tecelli olarak, hürriyetlerinden mahrum bulunuyorlar. Türkiye'de yaşayan yirmi milyon kadar Türk'ün belki de iki katı, yıllar var, yabancı çizmesi altında, kendilerini bitirmeye çalışan düşmanlara karşı savaşıyor ve yok olmamaya uğraşıyorlar.

Esir Türklerin büyük kısmı ilk anayurdumuz Doğu Türk elindedir ve Rus pençesinde. Yüzyıllarca çarların zulümlerine güğüs gerenlerin torunları, otuz, kırk yıldır, insanlık hakkı tanımıyan kızılların vahşi ruhlariyle karşı karşıyalar...

Türkiye dışında ve hele Doğu Türkelinde yaşayan Türkler, kızıl rejimin her şeyi silip süpüren korkunç baskısı altında, acaba, hâlâ Türklüklerini koruyabiliyorlar mı? Kırk yıldanberi, bütün vahşetiyle Doğu Türkeli topraklarındaki millî ruhun kökünü kazımaya çalışan komünizm, acaba, uzun zamandır istiklâllerinden mahrum yaşayan doğudaki soydaşlarımız da Türklük ruhu bıraktı mı? Kısacası, Doğu Türkeli bugün de bir Türk ülkesi midir? Ve Türk soyunun bu topraklar üzerinde yaşayan bugünkü nesli, Türklüklerini bilen insanlar mıdır?

Kayseri Lisesi Tabiiye Öğretmeni *Cebbar Ertürk* tarafından hazırlanmış olan *Anayurtta Unutulan Türklük* adlı kitap, bu soruların cevaplarını vermektedir.

Bu memleketin okumuşlarının çoğunda, bilhassa Moskof pençesindeki Türklerin, Türklüklerini unuttukları yolunda bir düşünce hâkimdir. Son çeyrek yüzyılın düşman propagandalarının neticesi olarak kafalarında yer eden bu fikri, bu zümre, bir marifet yapıyorlarmış gibi her fırsatta ileri sürerler. *Anayurtta Unutulan Türklük*, bu düşüncenin sakatlığını ve iddianın çürüklüğünü ortaya

Unutulan Türklük

T S A N Ç A R

koyan bir eser olarak, büyük bir vazife görmektedir. Esasen *Cebbar Ertürk* de bu eseri, böyle bir vazife yapmak için hazırlamıştır. Kitabın önsözündeki : «*İşte bu kitapça ile Türkiye dışında kalmış anayurttaki Türklerin öldüklerini, Moskof zulmü arttıkça onların Türklüklerine daha fazla sarıldıklarını, felâketlerin insanları millî birliğe daha fazla yakla tırıp topladığını, anayurttaki Türklerin eskilerden daha fazla olan bağlılık duygularını belirtmek istedim.*» sözleri bunu ifade etmektedir.

Cebbar Ertürk, esir Doğu Türk topraklarında dünyaya gelmiş, Moskof zulmü altında yaşamış ve son dünya savaşında soyumuzun bu en büyük düşmanına karşı savaşmış Türklerdendir. Bilhassa bu savaş sırasında diğer Türk ellerinin Türkleriyle de temas imkânını bulmuştur. Bu itibarla *Anayurtta Unutulan Türklük*, kitabî bilgilere dayanan bir eser değildir. Bu kitap, son dünya savaşında Rus sürüleri arasına katılarak toptan yok edilmek istenen, fakat talihin yardımı ile, esir düştükleri Almanların saflarında yer alarak vatanları için Moskoflara karşı vuruşan, anayurtta unuttuğumuz milyonlardan birisinin, bir gazinin eseridir.

Anayurtta Unutulan Türklük'te bir çok mühim Türklük meseleleri hakkında bilgi bulunmakta; eser, bir çok mühim meseleler üzerine ışık tutmaktadır; Türkleri cahil bırakmak için baş vurulan çareler, Türk adının millet adı olarak kullanılmasının yasak edilmesi ve zümre isimlerinin millet adı yapılması, Türklük ruhu taşıyan eserlerin imhası, dış Türklerdeki Türkiye sevgisi, Doğu Türk âleminde her şeye rağmen öldürülemeyen Türklük ruhu ve Moskof kini v. s, v. s...

Cebbar Ertürk, kitabında, Türk dünyasını bir bütün saymak istemiyenler ile, Türklüğün küçük parçalar ha-

linde bağımsız topluluklar olarak yaşamasını isteyenleri de tenkid etmektedir. Bu arada eserde Anadolu ve Azerbaycan Türklerinin Oğuz Türkleri olarak menşe birliklerine ve Türkiye ile Azerbaycan'ın bir coğrafi bütün olduğuna da sık sık temas edilmektedir. Şu cümleler, *Ertürk*'ün bu husustaki inancını göstermeye yeter : «*Azerbaycan Türklerinin gelenek, görenek, şarkı ve türküsünden tutunuz da, giyinip kuşanmasına, ninnisine, atasözlerine kadar her şeyleri Türkiye Türklüğünün tıpkısıdır. Zaten Anadolu Azerbaycanın, Rumeli de Anadolu'nun devamından başka bir şey değildir. Buralardaki Türkler de biri diğerinin devamından başka ne olabilir ki?*»

Cebbar Ertürk, demirperdenin bir gün muhakkak yıkılacağına ve Türklüğün bir bütün haline geleceğine inanan Türklerdendir. Kitabında bu inanç veya iymanını belirten yerler az değildir. Şu cümleler, demirperdenin içini iyi bilen bir Türkün, bizlere de kuvvet verecek olan bu düşüncelerini gayet güzel ifade etmektedir : «*Esir Türk yurtlarındaki Türklerin millî duygularını bizzat bildiğimden, kendim de yirmi sene bin bir baskı ve mahrumiyetler, hattâ sürgünlerde beni kurtaracak kuvvetin Türklük olduğuna inandığımdan, yaşama kuvvetini Türklükte bulduğumdan Batı ve Doğu Türkleri arasındaki millî birliği çok iyi biliyorum. Bildiklerim sebebiyledir ki Moskofların çekmiş oldukları demirperdeyi rüzgârla yıkılacak bir perde kadar kudretsiz sanıyorum. Bu perde bir gün mutlak yırtılacak ve Türklük, biri diğeri ile bir daha ayrılmamak üzere birleşecektir.*»

Anayurtta Unutulan Türklük, son zamanların, Türklük bakımından en mühim kitaplarından biridir. Türkiye'li Türklerin bu kitaptan alacakları çok şey vardır. Bu itibarla, bilhassa milliyetçi gençler, bu eseri muhakkak okumalı ve yalnız kendileri okumakla kalmayıp, bu meseleler hakkında bilgileri kıt arkadaşlarına da okutmaya çalışmalıdırlar.

Böyle bir eser vermiş olduğu için *Cebbar Ertürk*'ü hem tebrik etmek, hem de bu hizmetinden dolayı kendisine teşekkür etmek lâzımdır.

Nejdet SANÇAR

BİZİM YAYLA

Şerbetini içmiş gerçek sevdanın,
Dalgaları yeşil yeşil yaylamız.
Allaha, Türklüğe dünden inanmış,
Bundan eser hışıl hışıl yaylamız.

Bağrı yanık analara eğitir,
Yiğitleri yurt sevdalı büyütür,
Yurttan aziz şehitleri uyutur,
Hür bağrında mışıl mışıl yaylamız.

Alınlar terlidir, eller nasırlı.
Tarlalar buğdaylı, güllü - mısırlı.
Pas tutmaz aslından nurlarla sırlı
Pırıl pırıl ışıl ışıl yaylamız.

Yanık tenli, kınalıdır kızları.
Yayladandır elemleri, hazları.
Türkü çalar, Türkü söyler sazları,
Beste, beste cıvıl cıvıl yaylamız.

Atları var birbirinden kanatlı,
Sahibine uysal, ele inatlı,
Kimi Sakaryalı, kimi Fıratlı
Akar gider şırl şırl yay lamız.

Şerbetini içmiş gerçek sevdanın,
Dalgaları yeşil yeşil yaylamız.
Allaha, Türklüğe dünden inanmış
Bundan eser hışıl hışıl yaylamız.

6/9/956 / Van

M. Tayyar DABBAGOĞLU

Mehmedim !..

Yazan : MEHTERBAŞIOĞLU

Köylü Mehmed, mert oğlu mert. Türk ırkının şaheseri, tarihlerin hamaset abidesi Köylü Mehmed ; fazilet timsali, miilletimin göz bebeği, vatanımın geleceği Mehmedcik Mehmed.. Batıya hasret, batıya müştak değil artık...

Nasırlı elleri sabanında, gönlü, duyguları vatanında Mehmedimin.. Kalbini Allaha vermiş, cennet bahçelerinde imân gülleri dermiş hazerde de, seferde de yücelik mertebesine ermiş..

Tarihi koşturuyor ardından Mehmedim! Kokmuş zaman ötesinde, gerçeklerin gerçeğine doğru.. Tevhidi dilinde zikri, imânı ruhunda fikri olmuş.. Koşturuyor kâinatı yerinden oynatarak, koşturuyor zaferlere zafer katarak... Süngüsü elinde Mehmedim..

Mehmedcik oğlu Mehmed! Evet.. Dilenmiyor merhamet.. Bayrak bayrak dalgalanır ruhunda hürriyet Mehmedimin; dalga dalga bayraklaşır. Vatan, Millet uğrunda volkanlaşır.. Her karış toprak parçası, Mehmedimin kanından bir nebze taşır..

Unutmaz Moskof oğlu Prutu.. Çarı, Katerinayı unutamaz.. Volga, Mehmedimi bilir.. Tarih, sinesinde uyutamaz, Baltacı Mehmed paşa bir gün dirilir..

Macar ovalarında Mehmedimin nara akisleri vardır.. Viyana kapılarında heybetli kavuğu ile hâlâ Mehmedim dolaşır.. Tuna, coşkun köpüklü Tuna, hâlâ Mehmedimin kanından kızillaşır..

Bu vatan, her ka ışında bin bir şehidin uyuduğu bu mukaddes vatan; Mehmedimin renginden renk almıştır. Kırmızı, güllerinde çiçeklerinde, dağlarında ovalarında kırmızı vardır.. Mehmedimin Ayşesi de, Fatması dakırmızı giyer.. Anadolu baştan başa kırmızıdır, Mehmedimin kanının rengidir...

Kağnı gıcırtiları; Mehmedimin şarkısıdır. Mütevekil ruhunun acılarını, yavuklusunun hasretini besteer.. Sıra sıra dağların ötesine kıvrılarak giden köy yollarında, kağnı gıcırtiları Mehmedimin cephe hatıralarını dile getirir...

Köy evi ayran kokar.. Ayıranda ise toprak kokusu vardır. Bu kokular Mehmedimin kokusudur. Kerpiç yapı-

lı bodur köy evlerinde Mehmedimin beşiği sallanır..

Köylü Mehmed; sınırların bekçisi, tarihlerin erkek hakimi, Türk ırkının hamaseti.. Alın terini kurutan nasırlı ellerinde milletin alın yazısı okunur. İmânından fıskıran Allah, Allah sayhaları Mehmedimin celâdetine, heybetine vesile olur.. Mazinin, halin, istikbalin güveni, milletin efendisi Köylü Mehmed.. Evet, dilenmez merhamet, dilenmez merhamet..

Mehmedcik oğlu Mehmed.. Merd oğlu Merd!..

MEHTERBAŞIOĞLU

ONGANIM

Korkmuyorum artık kutsal Alas'tan
Bir ışıktır yükseliyor Talas'tan
Hür ozanlar kurtulacak hep yastan
Artık ben de bahtiyarım, onganım.

Yılmaz GÜRBÜZ

Ongan : Eski Türklerde kız ismidir. Anadolu köylerinde de bu isme rastlanır. Fiil olarak bahtiyar olmak ve isim olarak Ongan, sıfat olarak da «ongan insan» misalindeki gibi kullanılmaktadır.

Alas : Eski Türklerde Güneş ve ateş tanrısı.

Her sayı bir SOLCU dergi Nu. 20

SOKAK

Birinci sayıda neşretmiş olduğumuz KÜLLÜK adlı solak derginin kapanışını müteakip SOKAK isimli derginin neşrine başlanmıştı. Küllük ve Sokak dergilerinin yazıcı kadrosu hemen hemen aynı şahıslardı. Yalnız Küllük daha büyük eb'atta neşredilmiş, Sokak ise daha küçük ve muhteva bakımından diğerlerinden cılız gözüküyordu.

Sokak ve Küllük dergilerinin yazıcıları o günlerde, Beyazıtta bulunan meşhur Küllük kıraathanesini karargâhları haline getirmişler yazı ve dergilerini o kıraathanede hazırlamakta idiler

Sokağın yazarlarından bazılarını veriyoruz.

Aydın Arakon, Arif Dino, Asaf Halet, Abidin Dino, Oktay Rifat, Cavit Yamaç, Lütfi özkök, Hüsamettin Bozok, Hasan Tanrıkut.

Gelecek sayıda vereceğimiz solcu dergi sizleri uzun uzun düşündürecek, bu memleket ne hainliklerle karşı karşıya kaldığını hayret içinde göreceksiniz.

NAZIM HİKMET'İN AVUKATLARINDAN BİRİ

ÖLDÜ : Bugün Moskova sokaklarında midesini kızıl diktatörlerin salyasile doldurmakta olan - Ahmet Emin'in sevgili şairi (!) - Nâzım Hikmeti Türk vicdan ve adaleti huzurunda, onun komünist değil, bilâkis vatansever olduğunu müdafaa eden iki avukatı vardı

1 - İrfan Emin Kösemihal

2 - Mehmet Ali Sebük

İrfan Emin 18 Ekim 1956 da ölmüştür.

TARANCI ÖLDÜ

İbrahim KÜTKIRANOĞLU

14 Ekim 1956 sabahı gazeteleri eline alanların hepsi de tek veya çift sütuna yerleştirilmiş Viyana mahreçli bir haberle karşılaştılar. «Türk edebiyatının büyük kaybı : Tarancı öldü.» Aynı gün akşam saat 21 de Ankara radyosu TARANCI'nın ölümü münasebetile özel bir program tertipleledi. Şimdi her gün gazetelerde Tarancı'ya dair bazı haberler verilmekte ve bazı makaleler çıkmaktadır. Yani Orhan Veli ve Sait Faik'in arkasından koparılan kızılca kıyamet şimdi de Tarancı'nın ardından koparılmaya çalışılıyor. Bakalım bu yaygarayı kaç sene dinleyeceğiz. Tarancı'nın kuvvetli mısraları ve şiirleri olabilir. Fakat bizim için san'at ikinci plândadır. Başta gelen ise fikirdir. Zararlı olan bir şey ne kadar güzel olursa olsun bir kıymet ifade etmez.

Bir zamanlar Nazım Hikmet için gözyaşı dökenlerin ve masum olduğunu iddia edenlerin arasında Tarancı da vardı. Tarancı daha ileri giderek Nâzım ve inandığı fikirle için şiirler (!) çızıktırdı. Üç kıt'adan müteşekkil «Bir şey» isimli şiirinin (!) son kıt'asını buraya alıyoruz.

«Benerji, Jakont, Varan üç, Bedrettin »
«Hey kahpe felek ne oyunlar ettin»
«En yavuz evlâdı bu memleketin»
«Nâzım ağabey hapislerde çürür»

Okuyucularımızın da gördüğü gibi, tefsire lüzum görmeden, Tarancı'nın fikirlerini bir kütadan öğrenebiliriz. Sadece şu kadarını ilâve edelim ki birinci mısradaki isimler Nâzım'ın şiir (!) kitaplarının isimleridir.

Türk milletine Tarancıyı tanıtmak için gayret sarfedenler madalyonun tek tarafını gösteriyorlar.

Orhan Veli, Sait Faik ve Tarancı ...gibi solak fikirli kimseler için sütunlarını dolduran gazeteler, bundan altı ay önce Hakkın rahmetine kavuşan, yabancı ilim adamlarının dahi takdirle ismini yadettikleri, merhum Prof. Hüseyin Namık Orkun'dan - haber şeklinde bile - bir tek satır bahsetmek nezaketini göstermediler. Bu yüzden Prof. H. N. Orkun'un en yakın arkadaşları merhumun ölümünü 10 - 15 gün sonra öğrenebildiler. Gazetelerin bu durumları, onlar verilecek notun iyi bir not olmadığına delâlet eder. Bu notun takdirini de Türk milletine bırakıyoruz.

B A Y R A K

Şenel Uzunalioğlu

Bayrak, bir devletin hürriyet timsalidir. Hürriyet havası içinde yaşayan milletleri refaha, vatanları üzerinde müstakil birer bayrak dalgalandırmakla kavuşmuşlardır. Bunun olması için de bir çok kanlı istiklâl mücadelesi milletleri hakikî hürriyet aşkı ile yoğurmuştur. Bugün yabancı eller altında ıztırap çeken bazı milletler, ancak ve ancak, vatanları üzerinde müstakil birer bayrak dalgalandırmak suretiyle saadete kavuşacaklardır. Onun için bayrak kutsîdir.

Ben, bayrağın ezeli bir âşığıyım. Çünkü, her şeyimi onunla buldum. Vatanımı ve milletimi, püfür püfür esen hürriyetiyle bahara kavuşturan o'dur. Zaten benim de istediğim bu değilmiydi? Fakat kendime soruyorum : Bütün bunlar kendiliğinden mi oldu?» Düşünüyor ve kendimi engin bir deniz gibi olan tarihimin içinde hissediyorum. Bu büyük tarih bana neler neler anlatıyor... «Hayır!» diyor.. Hayır, kendiliğinden olmadı. Canlar verildi, kanlar döküldü... İşte, bu milletin ve onun mukaddes vatanının beraberse yoğrulduğu hamurun suyu dökülen kanlar, unu ise şehitler ve vefakâr Türk toprağıdır! Türk bayrağı bu ulvî hamurun üstünde ebediyyen dalgalanacak!

Bayrak, bir devletin kalbidir. Nasıl ki insan kalpsiz yaşayamazsa, devlet de mukaddes bir kıymeti olan bayrağına sahip olmadığı zaman bağımsız olduğunu isbat edemez. Artık o, diğer devletler nazarında bir hiçtir. Çünkü, korunmayan bayrak onun insan haklarını da beraberinde götürür. O zaman bütün vahşetiyle memleket üzerine zulmet çöker. Bir milletin, vatani üzerinde yabancı bir bayrağın dalgalandığını görmesi ne kadar, ne kadar acıdır... Bu hakikati Türk milleti tam mânasiyle kavramıştır. Bunu kahramanlık menkıbeleri ile süslü tarihimiz.

BAYRAĞIM

Hudutsuz ülkeler bayrağıma dar
Örnektir göklerde dalgalanmada
Açılınsın Tuna'dan Pamir'e kadar
Tanrıdağ onun aleviyle yanmada.

Sarı - sarı bulut olmuş heybetinden Çin
Halâ göklerinde Türklüğün sesi
Bir ülkü uğruna çarpışmak için
Baktım Kore'ye de düşmüş gölgesi

Bayrağım, dalgalan sonsuza doğru
Ufuklarda dalga - dalga eri Bayrağım
Yıllardır hasretin duymakta Kıbrıs
Denizler de Ayyıldız'ın yeri Bayrağım

Ufuklardakarartı var meş'um ve yeni
Başladı çirpinişin biir dal örneği
Denizli'den yol, götür kartal örneği
Olanca varlığımla gölgende beni

Ayyıldız düşer mi gökyüzünden hiç
Gökyüzü yedi kat olsa da aşar
Kanın yetmezse eğer ; gel, eğil, iç
Bayrak, Bayraktarı öldükçe yaşar.

Tahir Kutsi MAKAL

O kadar güzel isbat ediyor ki.. Malazgirt'de, Kosova'da, Varna'da, Kanije'de, Plevne'de, Çanakkale'de, Sakarya'da... can veren aziz ölümlerin hepsi de kahramancasına şehit oldular. O şanlı bayrak «Bu topraklar için toprağa düşmüş asker» lerin kanından renk aldı. Şimdi de onların aziz ruhlarını vatan semalarında dalgalandırıyor...

Ey yüce Türk şehitleri! Artık rahat uyuyunuz. Çünkü, diktiğiniz bayrağı ebediyete kadar dalgalandıрмаğa and içenler var!..

Ve, ey şanlı Türk bayrağı. Arif Nihat Asya'nın dediği gibi :

ç
«Tarihim, şerefim, şiirim, her şey im,
Yeryüzünde yer beğen!
Nereye dikilmek istersen
Söyle, seni oraya dikeyim!»

Şenel Uzunalioğlu

Bağdat Sineğinden devam

sinekleri gördüm. Kiminin adları kibardı, kiminin adı madrabazdı, kiminin menfaatperest idi. Zahar kibar, işlerini daha ustalıkla yapabilenler, diğerleri ise falso verenler olacak... Ama bunlar neticede hep varlıklı oldular. Varlıklı ve hatırlı olunca onların çevrelerinde dahi diğer bir çeşit Bağdat sinekleri türeyordu. Ve onlardan da faydalanmak isteyenler vardı. Belki bu türlü sineklerde henüz kanatlanmamış, çevrelerinde sürünen tali bu Bağdat sineği insanlardan faydalanıyorlardı. Bugünkü tabirile onlar onları, onlarda onları istismar için zihin yoruyorlardı.

Harp sonları ahlâkın yozlaşmasına doğru giden bu ileri temeddün (?) devresinde Emekli dostuma, Kumandanıma ve çevresindeki eski Bağdat sineklerine rastladığım oluyordu.

Emekli kumandanım muzdaripti. Artık Bağdat sinekleri beni rahatsız etmiyorlar. Çünkü benim emilecek halim kalmamış, ben artık bir posayım onların nazarında diyordu. Eski Bağdat sineklerine rastladığım da oluyordu. Artık onların muhitinde de yeni yeni Bağdat sinekleri çoğalmıştı. Bu yeni dalkavuk halkası adamları şaşkına çevirmişti. Her rastladığımda bu eski dalkavukların bir selâm verecek kadar zamanları ve sevgileri yoktu. Değil bana, şimdi balsız petekler gibi olan eski ballı babalarına bile...

Bir köylü dostum var. Mide yarasından ötürü ameliyatını yapmış ve hayatını kurtarmıştım. Vazifemi yaptım. O da beni yirmi yıla yakın unutmadı. Bana taze yumurta ketirirdi her vakit. Bu yazıyı okudum.

«Öyle değil mi ya Şerif efendi. Çok doğru söylemiş kumandan paşa... Evvelce ben senin evine giremezdim bile. Çünkü tıklım tıklım ziyaretçilerin, tabur tabur ricaya gelenlerinle dolardı oturma odan. Şimdi bomboştur misafir odası, gelen giden seyrekleşti. Çünkü senden fayda umanlar bugün azaldı da ondan dedi. Demek ki ben bugün eskisi gibi faal olmayınca «Hatır sayılma» adı altında faydalanılanlardan olamıyordum.

Şerif KORKUT

ÇAM SAKIZI

Asırlar ve nesiller arasındaki iman şeraresinden kamaşan münkir bir şâirin gözlerini kendi içindeki karanlığa çevirerek bir devri «SİS»e boğduğu günden beri birçok şairimizin fikir muhtevasına bir hayli «Sis» karıştı. Okadar ki; bunlardan bazıları, şimal rüzgârlarının savurduğu kumlarla kapanan gözleri önündeki karanlığa alabildiğine dalarak cinnete ve üynete methiye düzdüler.

Hakkındaki makaleyi okurken, «Acaba Cahit Sıtkı da onlardan biri mi idi?» diye düşündüm. Müteâkip satırlar zihnindeki suale cevap verdiler:

Benerci, Jakont, Varan Üç, Bedrettin
Hey kahp e felek ne oyunlar ettin.
En yavuz evlâdı bu memleketin,
Nâzım Ağabey hapislerde çürür...

Ardından göz yaşları döküldüğü şu günlerde onun için bunu mu yazacaktın! diyecekler. Ne yapalım; Çoban Armağanı...

M. Meriçgiller

TEBRİK EDERİZ : Dergimiz okuyucularının yakından tanıdığı arkadaşımız Mahmut Ünal nişanlısı Gönül Gökbakan ile birlikte on gün önce İst. Hukuk Fakültesinden mezun olmuşlardır. Tebrik ederiz.

POLONYALI RESSAM KADIN YARGILANIYOR : Marta Tözge adında bir kadın, komünizm propagandası yaptığı iddiasıyla adliyeye verilmiş ve hakkında dava açılmıştır.

İkinci Ağır Ceza Mahkemesinde duruşmasına gizli olarak başlanan kadının, bir kaç ay önce Şehir Galerisinde teşhir ettiği resimlerinden üç tanesi ile komünizm propagandası yaptığı iddia edilmektedir.

Marta Tözge, halen asri Robenson diye meşhur edilen : Necat Tözge'nin karısıdır.

MASONLAR : Mason teşkilâtı üyelerinden olan Mısır'ın genç Diktatörüne «Mason Locaları» tarafından ÜSTAD ünvanı verilmiştir.

**SAYIN VATANDAŞLARA
MÜJDE!..**

GÜVENİŞ

Terzihanesinden:

Müessesemiz Toprak okuyucularıyla birlikte bütün Lise ve Üniversiteli kardeşlerimize mahsus olmak üzere Elbise fiyatlarında büyük bir tenzilât yapmış bulunmaktadır.

Dikiş hususunda en titiz kimse-leri bile memnun etmeğe hazır olan Terzihanemiz,

Birinci Sınıf İşçilik,
Üstün kalite kumaşlarıyla müşterilerimizin emrine amadedir.

**ÖZENİŞ TERZİHANESİ SAHİBİ
HALİL FIÇICIOĞLU**

Beyazıt Yeniçeriler Cad: SET HAN Kat 1 Nu. 3

[Toprak Idarehanesi Bitişiği]